

EUROPEES PARLEMENT

1999

2004

Zittingsdocument

DEFINITIEVE VERSIE
A5-0154/2004

17 maart 2004

*****I** **VERSLAG**

over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad houdende wijziging van de richtlijn tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap, met betrekking tot de projectmechanismen van het Protocol van Kyoto (COM(2003) 403 – C5-0355/2003 – 2003/0173(COD))

Commissie milieubeheer, volksgezondheid en consumentenbeleid

Rapporteur: Alexander de Roo

Verklaring van de gebruikte tekens

- * Raadplegingsprocedure
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- **I Samenwerkingsprocedure (eerste lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- **II Samenwerkingsprocedure (tweede lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt
Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt
- *** Instemming
Meerderheid van de leden van het Parlement, behalve in de in de artikelen 105, 107, 161 en 300 van het EG-Verdrag en in artikel 7 van het EU-Verdrag bedoelde gevallen
- ***I Medebeslissingsprocedure (eerste lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen
- ***II Medebeslissingsprocedure (tweede lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van het gemeenschappelijk standpunt
Meerderheid van de leden van het Parlement voor de verwerping of amendering van het gemeenschappelijk standpunt
- ***III Medebeslissingsprocedure (derde lezing)
Meerderheid van de uitgebrachte stemmen voor de goedkeuring van de gemeenschappelijke ontwerp tekst

(De aangeduide procedure is gebaseerd op de door de Commissie voorgestelde rechtsgrondslag.)

Amendementen op wetsteksten

Door het Parlement aangebrachte wijzigingen worden in vet cursief aangegeven. De markering in mager cursief is een aanwijzing voor de technische diensten en betreft passages in de wetstekst waarvoor een correctie wordt voorgesteld (bijvoorbeeld aperte fouten of weglatingen in een taalversie). Dergelijke correcties moeten worden goedgekeurd door de betrokken technische diensten.

INHOUD

	Blz.
PROCEDUREVERLOOP	4
ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	5
TOELICHTING	19
ADVIES VAN DE COMMISSIE INDUSTRIE, EXTERNE HANDEL, ONDERZOEK EN ENERGIE	22

PROCEDUREVERLOOP

Bij schrijven van 29 juli 2003 diende de Commissie, overeenkomstig artikel 251, lid 2 en artikel 175, lid 1 van het EG-Verdrag, bij het Parlement het voorstel in voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad houdende wijziging van de richtlijn tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap, met betrekking tot de projectmechanismen van het Protocol van Kyoto (COM(2003) 403 – 2003/0173(COD)).

Op 1 september 2003 gaf de Voorzitter van het Parlement kennis van de verwijzing van dit voorstel naar de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en consumentenbeleid als commissie ten principale en naar de Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie als medeadviserende commissie (C5-0355/2003).

De Commissie milieubeheer, volksgezondheid en consumentenbeleid benoemde op haar vergadering van 2 oktober 2003 Alexander de Roo tot rapporteur.

De commissie behandelde het Commissievoorstel en het ontwerpverslag op haar vergaderingen van 1 december 2003, 9 februari en 16 maart 2004.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met 45 stemmen voor en 7 tegen bij 1 onthouding haar goedkeuring aan de ontwerpwetgevingsresolutie.

Bij de stemming waren aanwezig: Caroline F. Jackson (voorzitter), Mauro Nobilia (ondervoorzitter), Guido Sacconi (ondervoorzitter), Alexander de Roo (rapporteur), María del Pilar Ayuso González, Hans Blokland, John Bowis, Hiltrud Breyer, Martin Callanan, Raquel Cardoso, Dorette Corbey, Chris Davies, Avril Doyle, Saïd El Khadraoui, Jillian Evans (verving Patricia McKenna), Anne Ferreira, Jim Fitzsimons, Marialiese Flemming, Karl-Heinz Florenz, Cristina García-Orcoyen Tormo, Robert Goodwill, Cristina Gutiérrez Cortines, Jutta D. Haug (verving David Robert Bowe), Marie Anne Isler Béguin, Eija-Riitta Anneli Korhola, Bernd Lange, Peter Liese, Giorgio Lisi (verving Raffaele Costa), Torben Lund, Jules Maaten, Minerva Melpomeni Malliori, Rosemarie Müller, Riitta Myller, Ria G.H.C. Oomen-Ruijten, Marit Paulsen, Dagmar Roth-Behrendt, Jacqueline Rousseaux, Yvonne Sandberg-Fries, Karin Scheele, Herman Schmid (verving María Luisa Bergaz Conesa overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Horst Schnellhardt, Inger Schörling, Jonas Sjöstedt, Renate Sommer (verving Françoise Grossetête), María Sornosa Martínez, Catherine Stihler, Nicole Thomas-Mauro, Astrid Thors, Antonios Trakatellis, Elena Valenciano Martínez-Orozco, Peder Wachtmeister, Phillip Whitehead en Anders Wijkman (verving Giuseppe Nisticò).

Het advies van de Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie is bij dit verslag gevoegd.

Het verslag werd ingediend op 17 maart 2004.

ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad houdende wijziging van de richtlijn tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap, met betrekking tot de projectmechanismen van het Protocol van Kyoto (COM(2003) 403 – C5-0355/2003 – 2003/0173(COD))

(Medebeslissingsprocedure: eerste lezing)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2003) 403)¹,
  - gelet op artikel 251, lid 2 en artikel 175, lid 1 van het EG-Verdrag, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C5-0355/2003),
  - gelet op artikel 67 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en consumentenbeleid en het advies van de Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie (A5-0154/2004),
1. hecht zijn goedkeuring aan het Commissievoorstel, als geamendeerd door het Parlement;
  2. verzoekt om hernieuwde voorlegging indien de Commissie voornemens is ingrijpende wijzigingen in dit voorstel aan te brengen of dit door een nieuwe tekst te vervangen;
  3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendementen van het Parlement

Amendement 1
OVERWEGING 3 BIS (nieuw)

(3 bis) De bestaande tenuitvoerleggingsachterstand bij de liberalisatie van de elektriciteitsmarkten in Europa kan resulteren in onbillijke verdere stijgingen van de elektriciteitsprijzen door de directe en ongedifferentieerde doorberekening door de elektriciteitsproducenten van de kosten die voortvloeien uit de Gemeenschapsregeling

---

¹ Nog niet in het PB gepubliceerd.

voor de verhandeling van emissierechten aan de consumenten. Dit kan ten koste van de consumenten gaan en de concurrentiepositie van de Europese energie-intensieve bedrijven aantasten. De Commissie waarborgt de volledige tenuitvoerlegging van de liberalisatie van de communautaire energiemarkten en neemt in haar verslag een uitdrukkelijke verwijzing op naar de weerslag van de handel in emissierechten en de koppeling van JI/CDM-mechanismen op de prijzen van emissierechten en de elektriciteitsprijzen in Europa.

Motivering

Ten aanzien van de achterstand bij de tenuitvoerlegging van de richtlijnen betreffende de liberalisatie van de energiemarkten in diverse lidstaten kan de richtlijn betreffende de emissiehandel leiden tot nog verdere stijgingen van de energieprijzen die aanzienlijke schade aan de concurrentiepositie van de EU kunnen toebrengen, met name van energie-intensieve bedrijven, zoals de pulp- en papierindustrie, de ijzer- en staalindustrie, de cement- en kalkindustrie, de chemische industrie en andere industrietakken. De voorgestelde koppeling via de introductie van gecertificeerde emissiereducties (CER's) en emissiereductie-eenheden (ERU's) en de omzettingen ervan in communautaire emissierechten kunnen leiden tot lagere kosten van de communautaire emissierechten en aldus ertoe bijdragen de potentiële uitwerking op deze bedrijfstakken te verminderen. Het is van essentieel belang dat nauw op deze situatie wordt toegezien en actie wordt ondernomen, indien deze bedrijfstakken benadeeld worden. Met dit amendement gaat deze bewaking deel uitmaken van het verslag van de Europese Commissie over de werking van de richtlijn betreffende de handel in emissierechten.

Amendement 2 OVERWEGING 4

(4) Kredieten van mechanismen op projectbasis van het protocol van Kyoto zullen pas na de inwerkingtreding van het protocol van Kyoto beschikbaar komen.

De Kyoto-mechanismen op projectbasis, die door de Gemeenschap en haar lidstaten, en door bedrijven en personen die buiten de Gemeenschapsregeling vallen, worden gebruikt, moeten bovendien zodanig aan de Gemeenschapsregeling worden gekoppeld dat zij verenigbaar zijn met het protocol van Kyoto en verdere op grond daarvan genomen besluiten alsook met de doelstellingen en architectuur van de

(4) De Kyoto-mechanismen op projectbasis, die door de Gemeenschap en haar lidstaten, en door bedrijven en personen die buiten de Gemeenschapsregeling vallen, worden gebruikt, moeten bovendien zodanig aan de Gemeenschapsregeling worden gekoppeld dat zij verenigbaar zijn met het protocol van Kyoto en verdere op grond daarvan genomen besluiten alsook met de doelstellingen en architectuur van de Gemeenschapsregeling en bepalingen, als vastgesteld bij Richtlijn 2003/.../EG.

Motivering

Er kunnen twee argumenten worden aangevoerd om inwerkingtreding van het protocol van Kyoto als voorwaarde te schrappen. Als de EU deze voorwaarde handhaaft, maken wij onszelf sterker afhankelijk van de Russische president Poetin. Ten tweede bevat de richtlijn over emissiehandel niet de voorwaarde dat het protocol van Kyoto van kracht moet zijn. We moeten handelen alsof het protocol van Kyoto in werking zal treden. De aardopwarming is een feit en we kunnen het ons niet veroorloven nog tijd te verliezen. Ook heeft het bedrijfsleven in Europa behoefte aan duidelijkheid over de wijze waarop het vraagstuk van de aardopwarming moet worden aangepakt.

Amendement 3
OVERWEGING 7

(7) Overeenkomstig het Kyoto-protocol en latere op grond daarvan genomen besluiten mogen emissiekredieten die voortvloeien uit projectactiviteiten waarbij nucleaire installaties zijn betrokken, niet worden gebruikt om aan de verplichtingen van het protocol van Kyoto te voldoen. Emissiekredieten uit projectactiviteiten met betrekking tot landgebruik, veranderingen in het landgebruik en bosbouw, mogen niet worden omgezet in emissierechten overeenkomstig deze richtlijn, omdat zij niet resulteren in permanente reducties van de emissies uit de bronnen.

(7) Overeenkomstig het Kyoto-protocol en latere op grond daarvan genomen besluiten mogen emissiekredieten die voortvloeien uit projectactiviteiten waarbij nucleaire installaties zijn betrokken, niet worden gebruikt om aan de verplichtingen van het protocol van Kyoto te voldoen. Emissiekredieten uit projectactiviteiten met betrekking tot landgebruik, veranderingen in het landgebruik en bosbouw, mogen niet worden omgezet in emissierechten overeenkomstig deze richtlijn, omdat zij niet resulteren in permanente reducties van de emissies uit de bronnen.

Emissiekredieten uit projecten voor grote waterkrachtcentrales mogen alleen worden omgezet in emissierechten overeenkomstig deze richtlijn, als de projecten voldoen aan de criteria en richtsnoeren die zijn opgesteld door de Wereldcommissie voor dammen, om te voorkomen dat een project aanzienlijke sociaal-economische en milieueffecten heeft, met name op plaatselijke gemeenschappen, de biodiversiteit en natuurlijke ecosystemen.

Motivering

Anders dan putten kan grootschalige stroomopwekking uit waterkracht een permanente

bijdrage leveren bij het tegengaan van de klimaatverandering. Maar aan grote damprojecten kleven ook echte problemen van sociale aard, omdat er vaak mensen en hele dorpen moeten worden verplaatst. Ook rijzen er problemen op milieugebied, want als er veel vegetatie is, zal een enorm rottingsproces op gang komen en methaan worden gevormd, dat 32 maal zo sterk is als CO₂. Daarom wordt voorgesteld de aanbevelingen van de VN-Wereldcommissie voor dammen te volgen.

Amendement 4
ARTIKEL 1, PUNT 2
Artikel 11 bis, lid 1 (richtlijn 2003/87/EG)

1. Na de inwerkingtreding van het protocol van Kyoto en onverminderd leden 2 en 3 van dit artikel, kunnen lidstaten op verzoek van een exploitant CER's en ERU's van projectactiviteiten omzetten in emissierechten voor gebruik in de Gemeenschapsregeling gedurende elke in artikel 11, lid 2, van *deze* richtlijn bedoelde periode. **Zulks geschiedt door het verlenen van één emissierecht door de lidstaat in ruil voor één CER of ERU die de exploitant volgens het nationale register bezit.**

1. Onverminderd *lid 3* van dit artikel, kunnen **exploitanten** CER's en ERU's **overdragen tot een percentage van de toewijzing aan elke installatie** gedurende elke in artikel 11, lid 2, van *de* richtlijn bedoelde periode. **Het percentage wordt door de lidstaten in hun nationale toewijzingsplannen vastgesteld en strookt met de toepassing van het beginsel van het aanvullende karakter binnen de nationale programma's inzake klimaatverandering.**

Motivering

In het akkoord van Bonn en de besluiten van Marrakesh wordt erkend dat de nationale maatregelen op doorslaggevende wijze moeten bijdragen tot de verwezenlijking van de in het protocol van Kyoto afgebakende doelstellingen inzake beperking en vermindering, doch hierin zijn geen kwantitatieve beperkingen voor het gebruik van de flexibele mechanismen vastgelegd.

Overeenkomstig deze besluiten is elke lidstaat verantwoordelijk voor het vastleggen van de limiet voor het gebruik van de flexibele mechanismen, vooral ten aanzien van de nationale maatregelen die tot op dat ogenblik zijn genomen en de bestaande economische en technologische mogelijkheden om verdere maatregelen te nemen.

Derhalve wordt voorgesteld dat elke lidstaat in het eigen nationale toewijzingsplan een limiet vastlegt voor het gebruik van de flexibele mechanismen die elke exploitant moet naleven bij de overdracht van de emissierechten. Aldus wordt gezorgd voor de naleving van het aanvullende karakter en worden tegelijkertijd aan de exploitanten betrouwbare aanwijzingen gegeven over de limieten voor het gebruik van de kredieten uit JI- en CDM-projecten. Het voorstel van de Europese Commissie op basis van het beginsel "wie het eerst komt, die het eerst maalt" bergt daarentegen onzekerheden in zich die de investeringen in ontwikkelingslanden en jonge industrielanden kunnen afremmen.

Amendement 5
ARTIKEL 1, PUNT 2
Artikel 11 bis, lid 1 bis (nieuw) (richtlijn 2003/87/EG)

1 bis. In afwijking van lid 1 kunnen de lidstaten, onverminderd lid 3 van dit artikel, gedurende de in artikel 11, lid 1 bedoelde periode CER's van projectactiviteiten op verzoek van een exploitant omzetten in emissierechten voor gebruik in de Gemeenschapsregeling. Zulks geschiedt door het verlenen van één emissierecht door de lidstaat in ruil voor één CER die de exploitant volgens het nationale register bezit. De lidstaten annuleren CER's die zijn ingewisseld voor rechten die gelden voor emissies gedurende de in artikel 11, lid 1 bedoelde periode.

Motivering

De Commissie heeft voorgesteld pas in 2008 een begin te maken met kredieten uit CDM-projecten. Met dit amendement wordt gegarandeerd dat CDM-projecten al vanaf 1 januari 2005 gaan tellen. Daarmee wordt het bedrijfsleven gestimuleerd zo spoedig mogelijk van deze mogelijkheden gebruik te maken. Ook op VN-niveau is de opvatting dat vroegtijdige aanrekening van CDM-projecten mogelijk is en dat we moeten optreden alsof het protocol van Kyoto al van kracht was.

Amendement 6
ARTIKEL 1, PUNT 2
Artikel 11 bis, lid 2 (richtlijn 2003/87/EG)

2. Wanneer het aantal voor gebruik in de Gemeenschapsregeling omgezette CER's en ERU's van projectactiviteiten 6% van de totale hoeveelheid door de lidstaten voor de periode toegewezen emissierechten bereikt, gaat de Commissie onmiddellijk over tot een beoordeling, op grond waarvan zij kan nagaan of een maximum van bijvoorbeeld 8% van de totale hoeveelheid door de lidstaten voor de periode toegewezen emissierechten moet worden ingevoerd overeenkomstig de procedure van artikel 23, lid 2.

Schrappen

Motivering

Dit is een onhandige poging van de Commissie om toezicht uit te oefenen op de ontwikkeling van de CDM- en JI-projecten in het kader van de zogenoemde "koppelingsrichtlijn". Pas wanneer deze markt op 6% van de toegewezen emissierechten uitkomt, wordt een bijsturingsmechanisme in werking gesteld. Wij weten niet wanneer dit niveau wordt bereikt. Het is beter om jaarlijks te evalueren hoe deze markt zich ontwikkelt (zie amendement op ARTIKEL 1, PUNT 9).

De Commissie stelt voor dat zij de mogelijkheid krijgt een absoluut maximum voor deze markt vast te stellen, en wel 8% van de emissierechten. Maar dan ontstaat een probleem bij de complementariteit. Sommige landen zouden 8% kunnen toestaan voor CDM- en JI-projecten van bedrijven en daarnaast een fors percentage voor CDM- en JI-projecten van de overheid. In totaal zouden deze landen daarmee de complementariteitsbepaling in het protocol van Kyoto overtreden. In de akkoorden van Bonn en Marrakesj en in de richtlijn emissiehandel zelf heeft de EU duidelijk gemaakt dat zij eraan wil vasthouden dat maximaal 50% van de inspanningen ter vermindering van de uitstoot van broeikasgassen buiten de EU mag plaatsvinden en dat ten minste 50% van de uitstootverlaging in de EU moet worden gerealiseerd (zie ook amendement op ARTIKEL 1, PUNT 9).

Amendement 7

ARTIKEL 1, PUNT 2

Artikel 11 bis, lid 2 bis (nieuw) (richtlijn 2003/87/EG)

2 bis. De lidstaten kunnen op verzoek rechten voor emissiereducties toewijzen die voortvloeien uit unilaterale projectactiviteiten in de sector spoorwegvervoer, met name activiteiten die leiden tot overschakeling op het vervoer per spoor. Deze rechten moeten worden toegewezen volgens dezelfde criteria die gelden voor de verlening van ERU's.

Motivering

Door de installatiegebonden aanpak van de richtlijn inzake de handel in emissierechten van 13.10.2003 zal het geëlektrificeerde spoorwegverkeer in aanzienlijke mate worden getroffen door prijsstijgingen van elektriciteit. Dit leidt tot concurrentievervalsing ten koste van het milieuvriendelijke spoorwegvervoer, aangezien emissies afkomstig van de verbranding van brandstoffen in het weg- en luchtvervoer als gevolg van het emissiehandelssysteem niet met overeenkomstige kosten worden belast. Dit is in strijd met de doelstelling van het vervoersbeleid om meer vervoer per spoor te laten plaatsvinden. De erkenning van unilaterale projecten bij het spoorwegvervoer biedt spoorwegondernemingen de mogelijkheid deze nadelen via emissie beperkende projectactiviteiten weg te werken.

Door de toewijzing van rechten voor bewezen emissiereducties die voortvloeien uit

unilaterale projecten wordt de compatibiliteit met de regeling inzake de handel in broeikasgasemissierechten gewaarborgd.

Amendement 8

ARTIKEL 1, PUNT 2

Artikel 11 bis, lid 3, letter b) bis (nieuw) (richtlijn 2003/87/EG)

b bis) projecten voor waterkrachtcentrales. De enige uitzondering op deze uitsluiting wordt gemaakt voor installaties met een opwekkingsvermogen van 10 MW of minder die volledig verenigbaar zijn met de criteria die de Wereldcommissie voor dammen in haar eindverslag 2000 heeft vastgelegd; en

Motivering

Grote waterkrachtprojecten hebben vaak verwoestende sociale en ecologische gevolgen. De criteria van het verslag van de Wereldcommissie voor dammen zijn vastgelegd om de ergste gevolgen te voorkomen en het is van essentieel belang dat deze criteria worden nageleefd. Bovendien zou de Gemeenschapsregeling voor de emissiehandel kredieten moeten uitsluiten die afkomstig zijn uit waterkrachtprojecten waarbij het opwekkingsvermogen meer dan 10 MW bedraagt. Het cijfer van 10 MW strookt met eerdere communautaire wetgeving en industriënormen.

Amendement 9

ARTIKEL 1, PUNT 2

Artikel 11 bis, lid 3, letter b) ter (nieuw) (richtlijn 2003/87/EG)

b ter) installaties in de energiesector die meer dan 400kg CO₂/MWh elektriciteit of het equivalent aan hitte uitstoten.

Motivering

Projecten die niet op het gebied van de hernieuwbare energie, maar op het gebied van de fossiele brandstoffen plaatsvinden, moeten voldoen aan hoge eisen inzake het energierendement. Het heeft geen zin projecten te steunen waarmee bijvoorbeeld een zeer onrendabele fossiele energiecentrale wordt vervangen door een energiecentrale die iets minder onrendabel is. Binnen de lidstaten van de EU worden fossiele energiecentrales alleen gesteund wanneer zij voldoen aan zeer hoge normen inzake energierendement. Dit moet ook buiten de Europese Unie het geval zijn.

Amendement 10

ARTIKEL 1, PUNT 2

Artikel 11 ter, lid 4 (richtlijn 2003/87/EG)

4. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de voorbereiding en uitvoering van projectactiviteiten waaraan zij of door hen gemachtigde particuliere of openbare organisaties deelnemen en die buiten het grondgebied van de Gemeenschap worden ondernomen, rekening houden met de sociale en milieueffecten van die projecten. Zij zien er tevens op toe dat deze projecten zodanig worden ontwikkeld en uitgevoerd dat wordt bijgedragen aan duurzame ontwikkeling en aan de specifieke behoeften en doelstellingen van de gastlanden op het stuk van ontwikkeling.

4. Een lidstaat die particuliere of openbare organisaties machtigt deel te nemen aan de projectactiviteiten volgens artikel 6 of artikel 12 blijft verantwoordelijk voor de naleving van zijn verplichtingen krachtens het protocol van Kyoto en zorgt ervoor dat deze deelneming strookt met de richtsnoeren, regels en procedures terzake.

Motivering

Aldus wordt de tekst op één lijn gebracht met de akkoorden van Marrakesh en wordt de huidige bepaling vervangen in artikel 11 (ter), leden 4 en 5, die verder gaan dan die bepalingen. De verantwoordelijkheid van de lidstaat met betrekking tot de toestemming voor deelneming aan JI- en CDM-projecten krachtens deze akkoorden komt aldus volledig tot uiting.

Amendement 11 ARTIKEL 1, PUNT 2 Artikel 11 ter, lid 5 (richtlijn 2003/87/EG)

5. Bij de beoordeling van projectactiviteiten met het oog op goedkeuring overeenkomstig de artikelen 6 en 12 van het protocol van Kyoto en op grond daarvan genomen besluiten, vergewissen de lidstaten zich ervan dat de projectactiviteiten resulteren in:

Schrappen.

a) werkelijke en meetbare voordelen op lange termijn in verband met matiging van de klimaatverandering;

b) emissiereducties die een extra vermindering betekenen ten opzichte van die welke zonder de voorgestelde projectactiviteit zouden zijn opgetreden;

c) de overdracht van milieuvriendelijke en veilige technologie en knowhow.

Motivering

De in lid 4 en 5 bedoelde activiteiten vallen onder de bevoegdheid van de raad van bestuur

van het CDM en het comité van toezicht en het is derhalve niet nodig deze bevoegdheid nog eens te kopiëren.

Amendement 12
ARTIKEL 1, PUNT 4
Artikel 17 bis (richtlijn 2003/87/EG)

4. Na artikel 17 wordt het volgende artikel ingevoegd: *Schrappen.*

“Artikel 17(bis)

Strategische effectbeoordeling van nationale JI- en CDM- implementatieprogramma's

De lidstaten beoordelen de eventuele milieueffecten van hun nationale strategieën of programma's voor de uitvoering van projecten en raadplegen, alvorens deze goed te keuren, het publiek overeenkomstig Richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad, en met name artikel 6.”

Motivering

Met de verplichting van de lidstaten hun abstracte strategie aan een milieueffectbeoordeling te onderwerpen voordat concrete projecten zijn aangewezen die ook alle speciaal moeten worden goedgekeurd, creëert de Gemeenschap een extra bureaucratische hindernis.

Amendement 13
ARTIKEL 1, PUNT 6
Artikel 19, lid 3 (richtlijn 2003/87/EG)

“Die verordening bevat tevens bepalingen betreffende de omzetting van CER's en ERU's voor gebruik in de Gemeenschapsregeling en betreffende de bewaking van het niveau van die omzetting.”

“Die verordening bevat tevens bepalingen betreffende de omzetting ***en aanwijzing*** van CER's en ERU's voor gebruik in de Gemeenschapsregeling en betreffende de bewaking van het niveau van die omzetting.”

Motivering

Om aan de complementariteitsbepaling te voldoen, moet de oorsprong van de kredieten kunnen worden getraceerd.

Amendement 14
ARTIKEL 1, PUNT 8

Artikel 21 bis (richtlijn 2003/87/EG)

Overeenkomstig het UNFCCC, het protocol van Kyoto en verdere voor de tenuitvoerlegging ervan genomen besluiten **trachten** de Commissie en de lidstaten capaciteit opbouwende activiteiten in ontwikkelingslanden en landen die een overgang naar een markteconomie doormaken, te steunen, teneinde hen mede in staat te stellen ten volle te profiteren van JI en het CDM op een wijze die hun strategie voor duurzame ontwikkeling ten goede komt en het betrekken van organisaties in de ontwikkeling en uitvoering van JI- en CDM-projecten te vergemakkelijken.

Overeenkomstig het UNFCCC, het protocol van Kyoto en verdere voor de tenuitvoerlegging ervan genomen besluiten **verplichten** de Commissie en de lidstaten **zich ertoe** capaciteit opbouwende activiteiten in ontwikkelingslanden en landen die een overgang naar een markteconomie doormaken, te steunen, teneinde hen mede in staat te stellen ten volle te profiteren van JI en het CDM op een wijze die hun strategie voor duurzame ontwikkeling ten goede komt en het betrekken van organisaties in de ontwikkeling en uitvoering van JI- en CDM-projecten te vergemakkelijken. **De Commissie brengt om de twee jaar verslag uit over het effect van haar inspanningen. De EU-vertegenwoordigers in de ontwikkelingslanden en landen in een overgang naar een markteconomie die het protocol van Kyoto hebben geratificeerd, moeten worden versterkt met deskundigen op het gebied van de handel in emissierechten. Ook moeten ter plaatse gemengde werkgroepen worden ingesteld, zodat de nodige informatie snel kan worden doorgegeven.**

Motivering

De projectmechanismen zullen de komende jaren en decennia in belang toenemen. Voor veel ontwikkelings- en bijna-industrielanden zal dit een belangrijke bron van inkomsten worden. En de daarmee samenhangende technologieoverdracht zal gevolgen hebben voor de kwaliteit van de groei, kortom de duurzaamheid. Daarom is het belangrijk om het klimaat- en het ontwikkelingsbeleid nu al met elkaar te verbinden.

Amendement 15

ARTIKEL 1, PUNT 8 BIS (NIEUW)

Artikel 25, lid 1 bis (nieuw) (richtlijn 2003/87/EG)

8 bis. In artikel 25 wordt het volgende lid 1 bis ingelast:

"1 bis. Voordat derde landen, als vermeld in bijlage B van het protocol van Kyoto, het protocol ratificeren, kan met regionale autoriteiten in die landen een

overeenkomst worden gesloten die voorziet in wederzijdse erkenning van emissierechten tussen de Gemeenschapsregeling en de door die autoriteiten opgestelde, wettelijke regelingen voor de handel in broeikasgasemissierechten waarin de uitstoot aan een absoluut maximum gebonden wordt."

Motivering

Dit amendement houdt verband met de politieke situatie in Australië en de VS. In Australië willen vier provincies naar aanleiding van het protocol van Kyoto hun broeikasgasemissies aan een absoluut maximum binden. Hetzelfde geldt voor 10 tot 12 staten rond New York in het noordoosten van de VS en voor de drie staten aan de Amerikaanse westkust, Californië, Washington en Oregon. Dit amendement biedt hun steun in de confrontatie met hun nationale regeringen, die voorlopig weigeren het protocol van Kyoto te ondertekenen.

Het is een feit dat de landen van bijlage B die het protocol van Kyoto nog niet hebben geratificeerd, niet over nationale eenheden zullen beschikken die interessant zijn voor landen die wel hebben geratificeerd. In het kader van een wettelijke regeling in die landen zouden er geen nationale eenheden aan de EU-regeling kunnen worden verkocht, totdat die landen het protocol ratificeren. Via koppeling zouden andere regelingen echter emissierechten uit de EU-regeling kunnen verwerven, waardoor de absolute doelstellingen van die regelingen tegen lagere kosten verwezenlijkt kunnen worden en een sterkere betrokkenheid ontstaat bij de internationale inspanningen tegen de klimaatverandering. De Europese Commissie moet nader uitwerken hoe een dergelijke koppeling tussen de emissiehandel in verschillende delen van de wereld technisch mogelijk is. Er zijn andere voorschriften nodig om de EU-regeling van uitstootbeperking en emissiehandel te koppelen aan de Canadese regeling en een eventuele Japanse regeling.

Amendement 16
ARTIKEL 1, PUNT 9, LETTER -A) (nieuw)
Artikel 30, lid 2, letter d) bis (nieuw) (richtlijn 2003/87/EG)

-a) in lid 2 wordt na letter d) het volgende punt toegevoegd:

"d bis) of en onder welke voorwaarden de mogelijkheid van de lidstaten om rechten uit te geven voor emissieverminderingen als gevolg van eenzijdige projectmaatregelen in de sector spoorvervoer dient te worden gehandhaafd en/of uitgebreid met andere sectoren;"

Motivering

Als compromis wordt voorgesteld om de erkenning van emissieverminderingen via "binnenlandse projecten" voorlopig te beperken tot de sector spoorvervoer (amendement op artikel 11 bis, lid 2 bis). Dit zijn "groene projecten", die daarom als experiment kunnen worden beschouwd. De Commissie dient vervolgens in de context van haar uiterlijk op 30 juni 2006 op te stellen verslag over de toepassing van de richtlijn emissiehandel na te gaan of het mogelijk is de erkenning van emissieverminderingen via binnenlandse projecten uit te breiden naar andere sectoren.

Amendement 17
ARTIKEL 1, PUNT 9, LETTER B)
Artikel 30, lid 3 (richtlijn 2003/87/EG)

b) lid 3 *vervalt*.

b) in lid 3 worden de eerste en de tweede zin geschrapt en wordt de volgende tekst toegevoegd:

"In het bijzonder mag een lidstaat voor ten hoogste 50% van zijn inspanning ter verwezenlijking van zijn emissiereductiedoelstelling gebruik maken van Kyoto-eenheden die buiten de Gemeenschapsregeling zijn verworven, en van CER's en ERU's die in het kader van de regeling door exploitanten zijn geruild.

Elke lidstaat publiceert jaarlijks zijn beoogde en feitelijke gebruik en de omzetting van dergelijke kredieten, en stelt de Commissie hiervan in kennis. De Commissie brengt hierover verslag uit in haar jaarlijkse voortgangsverslag uit hoofde van besluit 2004/xx/EG [inzake

een mechanisme voor het toezicht op de communautaire broeikasgasemissies en de uitvoering van het protocol van Kyoto en doet waar nodig wetgevingsvoorstellen om te waarborgen dat het gebruik van de mechanismen een aanvulling vormt op het binnenlandse optreden."

Motivering

Het Europees Parlement heeft bereikt dat in de richtlijn emissiehandel is opgenomen dat de EU de complementariteitsregel zal eerbiedigen. Ten minste 50% van de inspanningen ter vermindering van de uitstoot van broeikasgassen zal intern worden geleverd en maximaal 50% buiten de EU. De Commissie stelt voor deze bepaling te schrappen en te vervangen door een lastig mechanisme waarbij een beoordeling moet plaatsvinden wanneer de CDM- en JI-projecten van bedrijven op 6% en 8% uitkomen. Dat is onaanvaardbaar. Daarom wordt de oorspronkelijke tekst van de richtlijn emissiehandel gehandhaafd en wordt een alinea toegevoegd om te waarborgen dat de regel van 50% intern en 50% in het buitenland wordt nageleefd.

Amendement 18
ARTIKEL 1, PUNT 10
Bijlage V, punt 13 (richtlijn 2003/87/EG)

10. In bijlage V wordt het volgende punt toegevoegd:

Schrappen

“(13) Verificateurs die zijn erkend in overeenstemming met de procedure en criteria van Verordening (EG) nr. 761/2001 van het Europees Parlement en de Raad inzake de vrijwillige deelneming van organisaties aan een communautair milieubeheer- en milieuauditsysteem (EMAS) en die over de vereiste deskundigheid en ervaring op het gebied van de bestrijding van broeikasgassen beschikken, kunnen verificateurs zijn voor in de Gemeenschap ondernomen projectactiviteiten die in aanmerking komen voor gemeenschappelijke uitvoering (JI).”

Motivering

Deze paragraaf van het voorstel voor een richtlijn is niet erg duidelijk. Het gevaar bestaat dat verificateurs voor in de Gemeenschap ondernomen projectactiviteiten die in aanmerking komen voor gemeenschappelijke uitvoering, die overeenkomstig Verordening (EG) nr. 761/2001 zijn erkend, in de plaats zouden komen van de nationale instanties in de EU.

TOELICHTING

Mondiale insteek bij emissiehandel in EU

Net voor de zomer van 2003 heeft het Europees Parlement onder de bezielende leiding van onze voormalige collega Jorge Moreira da Silva de richtlijn emissiehandel goedgekeurd, nadat in tweede lezing een akkoord met de Raad was bereikt.

Nu staan wij voor de uitdaging om in eerste lezing overeenstemming te vinden over de zogeheten "koppelingsrichtlijn", waarmee de richtlijn emissiehandel wordt gewijzigd. Dit biedt bedrijven in de EU de mogelijkheid de inspanningen in mindering te brengen die zij via het Clean Development Mechanism (CDM) en Joint Implementation (JI) leveren om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. Een akkoord in eerste lezing zou ideaal zijn om ons bedrijfsleven een goede start te geven en de rest van de wereld te laten zien dat wij Kyoto belangrijk vinden en handelen alsof het protocol al van kracht was.

Wij hebben de taak het in één keer goed te doen, want er zal in de eerste verplichtingsperiode een markt van ruwweg 1 miljard euro ontstaan. Als de EU zich verplicht tot een verlaging van de broeikasgasemissies met 30% tegen 2020, zoals de Duitse en de Britse regering voorstellen, zal deze markt nog vele malen groter worden!

De rapporteur stelt twee amendementen voor die het bedrijfsleven in de EU zullen bevallen:

- Schrapting van de voorwaarde dat deze "koppelingsrichtlijn" pas in werking treedt wanneer het protocol van Kyoto is geratificeerd. Anders maken wij onszelf afhankelijk van de Russische president Poetin (waardoor de prijs alleen maar hoger wordt ...). Ook betekent dit onzekerheid voor het bedrijfsleven in de EU. De richtlijn emissiehandel is niet afhankelijk van de inwerkingtreding van het protocol van Kyoto, zodat het voor onze bedrijven moeilijker zou worden om aan de verplichtingen van de richtlijn te voldoen. Delen van de milieubeweging zouden dit toejuichen, maar sommige bedrijven, vooral in Spanje, zouden nog sterker lobbyen en een beroep doen op de overmachtsbepaling om van de richtlijn emissiehandel af te komen.
- Maak al in 2005 een begin met kredieten voor CDM-projecten en niet pas in 2008, zoals de Commissie voorstelt. Op de COP 9-bijeenkomst in Milaan is duidelijk geworden dat de VN gewoon willen handelen alsof het protocol van Kyoto al van kracht was. Wij dienen ons daarbij aan te sluiten.

De rapporteur stelt ook een amendement voor dat goed zal vallen bij de milieubeweging:

- Grote stuwdammen met waterkrachtcentrales mogen nu van de Commissie, maar er zitten sociale en milieuproblemen aan vast. Mensen en dorpen moeten voor de aanleg van zulke dammen worden verplaatst en bij dammen in het oerwoud komt de gehele vegetatie onder water te staan en begint te rotten, waarbij methaan vrijkomt (een zeer krachtig broeikasgas, 32 maal zo sterk als CO₂). Daarom stelt de rapporteur voor terug te grijpen naar een tekst die de Commissie in een eerder ontwerp van de "koppelingsrichtlijn" heeft voorgesteld; daarin staat dat er kredieten kunnen worden verdiend met grote waterkrachtprojecten, mits de aanbevelingen van de Wereldcommissie van de VN voor dammen worden gevolgd.

Koolstofputten

De Commissie stelt voor het gebruik van putten in de Gemeenschapsregeling voor de emissiehandel te verbieden. Regeringen kunnen nog via CDM-overheidsprojecten van deze mogelijkheid gebruikmaken. Putten zijn moeilijk meetbaar en ook in Milaan zijn niet alle technische details geregeld. Putten zijn geen permanente oplossing. Wat gebeurt er als een woudplantage afbrandt: worden de koolstofkredieten dan teruggegeven? De verificatie zal grote moeilijkheden opleveren. De Nieuw-Zeelandse minister van Milieubeheer heeft op de COP 9-bijeenkomst in Milaan gezegd dat de berekeningen ten aanzien van putten een afwijking van 40% vertonen ... Naast de ecologische argumenten, namelijk dat de ecologische integriteit van het protocol van Kyoto verloren zou gaan, zijn er ook economische argumenten. Er zouden (na 2012) putten op zo'n grote schaal kunnen voorkomen dat de koolstofprijs niet bij 10 euro per ton zou liggen, maar bij slechts 2 of 3 euro. Daarmee zou de financiële prikkel om onze industrie te moderniseren en milieuvriendelijk te maken, wegvallen. We moeten beseffen dat het min 8-doel van Kyoto slechts het begin is en dat er veel grotere ingrepen nodig zijn.

Beoordelingsmechanisme en mogelijk plafond

Het meest omstreden is het voorstel van de Commissie om bij 6% tot een beoordeling over te gaan en het plafond eventueel vast te stellen op 8%. In dit verslag wordt voorgesteld dat de markt voor JI- en CDM-projecten van bedrijven jaarlijks wordt bekeken en niet alleen wanneer het cijfer van 6% wordt bereikt. De werkgroep van de Raad denkt in dezelfde richting. Over het daadwerkelijke maximum is de Raad verdeeld. Onder leiding van Jorge Moreira da Silva (PPE-DE) heeft het Parlement bereikt dat in de richtlijn emissiehandel de "EU-wet" is opgenomen dat de Kyoto-mechanismen alleen een aanvulling kunnen vormen op de binnenlandse inspanningen, de zogenoemde 50-50-regel. Om effect te sorteren, moet deze regel beter toepasbaar worden gemaakt.

Koppeling tussen regionale regelingen en de Europese regeling voor emissiehandel

In Milaan heeft de EP-delegatie contact gehad met Amerikanen die Kyoto gunstig gezind zijn. Zij vertelden dat het wetsvoorstel-McCain-Lieberman inzake invoering van emissiehandel in de Amerikaanse Senaat met 43 tegen 55 stemmen was weggestemd, maar dat zes Republikeinse senatoren ervoor hadden gestemd. Dit voorjaar willen zij het opnieuw proberen en zij hopen op een evenwichtiger uitslag. Ook vertelden zij dat 10 tot 12 staten rond New York en drie staten aan de westkust (Californië, Washington en Oregon) serieuze plannen hebben voor de invoering van een absoluut maximum en een handelsregeling. Vier provincies in Australië willen hetzelfde doen tegen de zin van de nationale regering. Er wordt een amendement voorgesteld dat het mogelijk maakt deze regionale handelsregelingen te koppelen aan de Gemeenschapsregeling voor emissiehandel. Zo worden deze regio's politiek, en op een dag ook economisch, ondersteund om op de meest doeltreffende wijze een vermindering van hun broeikasgasuitstoot te realiseren.

Niet-Kyoto-projecten, ook wel nationale JI-projecten genoemd

Bepaalde sectoren van het bedrijfsleven willen zogenoemde nationale JI-projecten binnen de Europese Unie uitvoeren en de mogelijkheid krijgen hun koolstofkredieten te verkopen. Dat is om de volgende redenen geen goed idee:

- a) niet-Kyoto-projecten zullen leiden tot een verzwakking van het protocol van Kyoto;
- b) het EP wil dat de regeling voor emissiehandel wordt uitgebreid met bijv. het vervoer, maar dat moet op een behoorlijke manier gebeuren voor de hele sector (eerst het luchtverkeer binnen de EU en dan de rest van de vervoerssector), en niet via enkele projecten hier en daar in de EU. Ook zou er extra bureaucratie ontstaan voor de controle op deze nationale JI-projecten.

Welk soort projecten wordt uitgevoerd in het kader van JI en CDM?

Bedrijven uit de EU zullen bijvoorbeeld helpen bij de modernisering van de Chinese steenkoolsector. Daar is het rendement nu slechts 23%, terwijl het in Denemarken bij 46% ligt. Verhoging van het rendement bij het gebruik van steenkolen levert koolstofkredieten op. Dat geldt ook voor het overschakelen van steenkool op gas en uiteraard voor het gebruik van hernieuwbare energiebronnen. Uit open stortplaatsen komt veel methaan, een sterk broeikasgas, vrij. Ook maatregelen gericht op een nuttig gebruik van dit methaangas, leveren koolstofkredieten op.

24 februari 2004

ADVIES VAN DE COMMISSIE INDUSTRIE, EXTERNE HANDEL, ONDERZOEK EN ENERGIE

aan de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en consumentenbeleid

inzake het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad houdende wijziging van de richtlijn tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap, met betrekking tot de projectmechanismen van het Protocol van Kyoto (COM(2003) 403 – C5-0355/2003 – 2003/0173(COD))

Rapporteur voor advies: Rolf Linkohr

PROCEDUREVERLOOP

De Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie benoemde op haar vergadering van 2 oktober 2003 Rolf Linkohr tot rapporteur voor advies.

De commissie behandelde het ontwerpadvies op haar vergaderingen van 1 december 2003, 27 januari en 24 februari 2004.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met 39 stemmen voor en 1 tegen haar goedkeuring aan de hierna volgende amendementen.

Bij de stemming waren aanwezig: Luis Berenguer Fuster (voorzitter), Peter Michael Mombaur (ondervoorzitter), Rolf Linkohr (rapporteur voor advies), Gordon J. Adam (verving Gary Titley), María del Pilar Ayuso González (verving Jaime Valdivielso de Cué), Ward Beysen (verving Marco Cappato), Guido Bodrato, David Robert Bowe (verving Norbert Glante), Giles Bryan Chichester, Dorette Corbey (verving Harlem Désir), Nicholas Clegg, Concepció Ferrer, Francesco Fiori (verving Umberto Scapagnini), Jacqueline Foster (verving Sir Robert Atkins), Cristina García-Orcoyen Tormo (verving Angelika Niebler), Neena Gill (verving Myrsini Zorba), Michel Hansenne, Hans Karlsson, Hedwig Keppelhoff-Wiechert (verving Werner Langen overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Dimitrios Koulourianos (verving Konstantinos Alyssandrakis), Helmut Kuhne (verving Massimo Carraro), Rolf Linkohr, Caroline Lucas, Erika Mann, Marjo Matikainen-Kallström, Eryl Margaret McNally, Ana Miranda de Lage, Giuseppe Nisticò (verving W.G. van Velzen), Reino Paasilinna, Paolo Pastorelli, Samuli Pohjamo (verving Willy C.E.H. De Clercq), Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Imelda Mary Read, Mechtild Rothe, Christian Foldberg Rovsing, Paul Rübig, Herman Schmid (verving Marianne Eriksson overeenkomstig artikel 153, lid 2 van het Reglement), Konrad K. Schwaiger, Esko Olavi Seppänen, Alejo Vidal-Quadras Roca en Olga Zrihen Zaari.

BEKNOPTE MOTIVERING

Met dit voorstel wordt beoogd dat de kredieten die uit hoofde van het protocol van Kyoto voortvloeien uit de zogeheten projectmechanismen Joint Implementation (JI) en Clean Development Mechanism (CDM), in emissierechten kunnen worden omgezet. Dit vereist aanpassing van de pas kortgeleden vastgestelde Richtlijn 2003/87/EG inzake een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten.

Hieraan ligt de gedachte ten grondslag dat het bij een mondiaal proces als klimaatverandering niet van belang is waar de emissieverminderingen plaatsvinden. Bovendien is vermindering van de uitstoot buiten de EU als regel goedkoper dan daarbinnen. Zoals bekend, hebben JI-projecten betrekking op industrielanden en landen die een overgang naar een markteconomie doormaken, en CDM-projecten op ontwikkelingslanden. Als voorwaarde geldt evenwel dat de betrokken landen het protocol van Kyoto hebben geratificeerd. Aan het eind vindt een ruil plaats: de overgangs- c.q. ontwikkelingslanden ontvangen kapitaal en kennis, terwijl de Europeanen emissiekredieten krijgen waarmee zij hun uitstoot van broeikasgassen kunnen verlagen.

Uit de mededelingen van de lidstaten blijkt overigens dat zij vanaf begin 2005 ongeveer 350 miljoen euro in CDM-projecten willen steken. Dit bedrag zal zeker nog toenemen, wanneer deze richtlijn eenmaal is goedgekeurd.

Hoe moet het klimaatbeleid worden beoordeeld dat de EU tot dusverre heeft gevoerd? En welke rol kan de emissiehandel met de projectmechanismen daarin spelen?

Uitgaande van hetgeen wij van de lidstaten weten, zal de EU haar Kyoto-streefdoel bij lange na niet halen. In plaats van een vermindering van de uitstoot van broeikasgassen met 8% tegen 2010, zullen wij op slechts 5% uitkomen. En daarbij is nog niet eens rekening gehouden met een hogere economische groei. Bijzonder opvallend is dat de uitstoot inmiddels ook in Duitsland weer toeneemt. Duitsland zal de reductiedoelstelling van 21% vermoedelijk niet bereiken, hoewel het momenteel met 19% al zeer dicht bij het streefdoel is.

Tot nu toe spelen de flexibele mechanismen en het landgebruik een ondergeschikte rol in de discussie in de lidstaten. Indien echter vast komt te staan dat de EU de Kyoto-doelstelling niet zal halen, valt een sterke toename van de belangstelling voor de flexibele maatregelen te verwachten. Deze richtlijn komt daarom op het juiste ogenblik en zal in het klimaatbeleid wellicht een grotere rol spelen dan velen nu vermoeden.

Drie vragen dringen zich op.

De eerste betreft het plafond voor projectactiviteiten (artikel 11 bis, lid 2). CDM en JI zijn bedoeld als aanvulling op de inspanningen in eigen land met het oog op emissievermindering en mogen deze niet vervangen. Voorkomen moet worden dat investeringen in Europese installaties achterwege blijven, omdat het voor ondernemers goedkoper is in ontwikkelings- en overgangslanden maatregelen te nemen. De Commissie stelt daarom in het enigszins gecompliceerd geformuleerde artikel 11 bis, lid 2 voor dat de kredieten uit projectactiviteiten niet meer mogen bedragen dan 6% van de totale hoeveelheid aan emissierechten. Onder bepaalde omstandigheden kan de Commissie dit percentage verhogen tot 8%. De rapporteur

stelt een vereenvoudiging voor door steeds van 8% uit te gaan, met dien verstande dat dit cijfer na vier jaar kan worden herzien.

Het is wellicht nuttig in dit verband in te gaan op het kostenplaatje. Aangezien 6% van de emissierechten overeenkomt met ongeveer 2% van de totale uitstoot in het basisjaar (4.017 miljoen ton CO₂-equivalent), moeten de projectmechanismen circa 80 miljoen ton opleveren. Dat is precies een kwart van de 320 miljoen ton CO₂-equivalent waarmee de EU de uitstoot moet terugdringen op grond van haar reductieverplichting van 8%. Uitgaande van 10 euro per ton CO₂-equivalent, kost deze maatregel 800 miljoen euro per jaar. Bij een plafond van 8% zouden de kosten uitkomen op meer dan 1.000 miljoen euro per jaar; dit bedrag vloeit via JI- en CMD-projecten naar overgangs- en ontwikkelingslanden. Wanneer wij de uitstoot in een latere periode verder moeten terugdringen, komen wij, rekening houdend met hogere CO₂-prijzen, gemakkelijk op 10 miljard euro per jaar uit.

De tweede opmerking betreft het landgebruik (artikel 11 bis, lid 3, letter b), dat de Commissie buiten het toepassingsgebied van de richtlijn wil houden omdat het niet tot een duurzame vermindering van de uitstoot leidt. Dat is niet geheel juist. Met biobrandstoffen wordt daadwerkelijk een CO₂-besparing bereikt, als daarmee benzine of diesel wordt vervangen. Bovendien is er in Marrakesj voor gepleit om landgebruik te beschouwen als middel om de emissie te verlagen. Of het landgebruik werkelijk wordt uitgesloten, moet afhankelijk worden gesteld van de uitkomst van de COP9-bijeenkomst in Milaan.

De derde opmerking gaat over artikel 21 bis. De ontwikkelingslanden en landen die een overgang naar een markteconomie doormaken, moeten steun krijgen met het oog op een betere en doeltreffender benutting van de JI- en CDM-projecten. Hiervoor stelt de rapporteur een duidelijker formulering voor.

AMENDEMENTEN

De Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie verzoekt de ten principale bevoegde Commissie milieubeheer, volksgezondheid en consumentenbeleid onderstaande amendementen in haar verslag op te nemen:

Door de Commissie voorgestelde tekst¹

Amendementen van het Parlement

Amendement 1 OVERWEGING 5 BIS (nieuw)

5 bis. Elke lidstaat stelt in het kader van zijn nationale strategie om de verplichtingen van Kyoto na te komen een grens vast voor de omzetting van CER's en ERU's op de wijze die hij passend vindt om het beginsel na te komen dat het gebruik van de Kyoto-mechanismen een aanvullend

¹ Nog niet in het PB gepubliceerd.

karakter moet hebben.

Motivering

Dit amendement sluit aan bij de opvatting dat er geen grens vastgesteld moet worden. De akkoorden van Marrakesh en de richtlijn inzake de verhandeling van emissierechten gaan uit van een kwalitatief complementariteitsbeginsel.

In artikel 30 en de overwegingen van de richtlijn wordt het als volgt geformuleerd: "het gebruik van de mechanismen moet een aanvulling zijn op nationale maatregelen, die daarom een wezenlijk deel van de geleverde inspanningen vormen".

Ten tweede is deze richtlijn niet de geëigende plaats voor bepalingen betreffende het complementariteitsbeginsel. Dit beginsel geldt ongetwijfeld, maar dan wel voor de verplichting van alle partijen om de emissies te verminderen of te beperken. Maatregelen op verschillende niveaus mogen niet door elkaar lopen, want de richtlijn heeft betrekking op concrete installaties die slechts een deel zijn van het toepassingsgebied van het protocol.

Amendement 2

ARTIKEL 1, PUNT 1

Artikel 3, letter l) (Richtlijn 2003/87/EG)

l) "projectactiviteit", een projectactiviteit die door een of meer partijen van bijlage I is goedgekeurd ***in overeenstemming met*** artikel 6 of artikel 12 van het protocol van Kyoto en de op grond daarvan genomen besluiten;

l) "projectactiviteit ***van het protocol***", een projectactiviteit die door een of meer partijen van bijlage I is goedgekeurd ***en wordt omschreven in*** artikel 6 of artikel 12 van het protocol van Kyoto en de op grond daarvan genomen besluiten;

Motivering

Dit amendement heeft ten doel projecten als voorzien in het protocol van Kyoto te onderscheiden die in of buiten de EU door een organisatie worden uitgevoerd in een andere staat dan waar deze organisatie is gevestigd.

Amendement 3

ARTIKEL 1, PUNT 1

Artikel 3, letter l bis) (nieuw) (Richtlijn 2003/87/EG)

l bis) "binnenlandse projectactiviteit", een projectactiviteit die in een staat van bijlage I wordt uitgevoerd door een onder deze staat vallende organisatie die is erkend door een door dezelfde staat aangewezen bevoegd gezag, en die betrekking heeft op installaties die niet onderworpen zijn aan de in artikel 4 van de richtlijn genoemde

vergunning voor emissie;

Motivering

Met dit amendement wordt het begrip 'binnenlands project' ingevoerd, dat wil zeggen elk project ter beperking van de CO₂-uitstoot dat wordt uitgevoerd op installaties waarvoor geen emissievergunning vereist is. De ontwikkeling van binnenlandse projecten zou een stimulerend effect hebben in sectoren waar nog geen verplichte controle op de CO₂-uitstoot bestaat. Bovendien zou hierdoor op het grondgebied van een lidstaat een project uitgevoerd kunnen worden door een organisatie die is gevestigd op het grondgebied van diezelfde lidstaat.

Amendement 4

ARTIKEL 1, PUNT 1

Artikel 3, letter l ter) (nieuw) (Richtlijn 2003/87/EG)

l ter) "projectenactiviteit", alle projectactiviteiten van het protocol en binnenlandse projectactiviteiten die betrekking hebben op één installatie of op een verzameling installaties. Wanneer de projectactiviteiten betrekking hebben op een verzameling installaties, dan worden de desbetreffende ERU's, CER's en EK's samengeteld;

Motivering

Met dit amendement wordt voorgesteld de emissiereductie-eenheden die ontstaan door beperking van de emissies van een verzameling van installaties samen te tellen, wat bijvoorbeeld de ontwikkeling van kleinschalige projecten makkelijker zou maken.

Amendement 5

ARTIKEL 1, PUNT 1

Artikel 3, letter n bis) (nieuw) (Richtlijn 2003/87/EG)

n bis) "unilaterale projectactiviteit" (domestic offset activity), een projectactiviteit op het gebied van een lidstaat die zonder deelname van een andere in bijlage I genoemde partij plaatsvindt en die door deze lidstaat is goedgekeurd op grond van de criteria die volgen uit artikel 6 van het protocol van Kyoto en de besluiten die in het kader van dit protocol zijn genomen;

Motivering

Om ook unilaterale projecten op te nemen moet dit type project worden gedefinieerd om het af te grenzen van JT-projecten tussen lidstaten.

Amendement 6

ARTIKEL 1, PUNT 1

Artikel 3, letter n ter) (nieuw) (Richtlijn 2003/87/EG)

n ter) "emissiekrediet" (EK), een eenheid die wordt toegekend als tegenprestatie voor een binnenlandse projectactiviteit;

Motivering

Invoering van het begrip "emissiekrediet" voor binnenlandse projecten. Deze rekeneenheid voor binnenlandse projecten komt overeen met de ERU's en CER's van projecten die onder het protocol van Kyoto vallen.

Amendement 7

ARTIKEL 1, PUNT 2

Artikel 11 bis, lid 1 (Richtlijn 2003/87/EG)

1. ***Na de inwerkingtreding van het protocol van Kyoto en*** onverminderd leden 2 en 3 van dit artikel, kunnen lidstaten op verzoek van een exploitant CER's ***en*** ERU's van projectactiviteiten omzetten in emissierechten voor gebruik in de Gemeenschapsregeling gedurende elke in artikel 11, lid 2, van deze richtlijn bedoelde periode. Zulks geschiedt door het verlenen van één emissierecht door de lidstaat in ruil voor één CER ***of*** ERU die de exploitant volgens het nationale register bezit.

1. Onverminderd leden 2 en 3 van dit artikel, kunnen lidstaten op verzoek van een exploitant CER's, ERU's ***en*** EK's van projectactiviteiten omzetten in emissierechten voor gebruik in de Gemeenschapsregeling gedurende elke in artikel 11, lid 2, van deze richtlijn bedoelde periode. Zulks geschiedt door het verlenen van één emissierecht door de lidstaat in ruil voor één CERIB, ERU ***of*** EK die de exploitant volgens het nationale register bezit.

Motivering

Met dit amendement kunnen de mechanismen van de richtlijn werken los van de inwerkingtreding van het protocol van Kyoto.

Door toevoeging van het begrip EK wordt het mogelijk ook emissiekredieten van binnenlandse projecten om te zetten net als ERU's en CER's.

Amendement 8

ARTIKEL 1, PUNT 2

Artikel 11 bis, lid 2 (Richtlijn 2003/87/EG)

2. Wanneer het aantal voor gebruik in de Gemeenschapsregeling omgezette CER's en ERU's van projectactiviteiten 6% van de totale hoeveelheid door de lidstaten voor de periode toegewezen emissierechten bereikt, gaat de Commissie onmiddellijk over tot een beoordeling, op grond waarvan zij kan nagaan of een maximum van bijvoorbeeld 8% van de totale hoeveelheid door de lidstaten voor de periode toegewezen emissierechten moet worden ingevoerd overeenkomstig de procedure van artikel 23, lid 2.

schrappen

Or. fr

Motivering

Voor de verplichtingen om de emissies te verminderen of te beperken die door elke partij bij het protocol van Kyoto zijn aangegaan moet het complementariteitsbeginsel gelden. Daarom mag er geen grens zijn voor het concrete toepassingsgebied van de richtlijn.

De akkoorden van Marrakesh en de richtlijn inzake de verhandeling van emissierechten gaan uit van een kwalitatief complementariteitsbeginsel.

In artikel 30 en de overwegingen van de richtlijn wordt het als volgt geformuleerd: "het gebruik van de mechanismen moet een aanvulling zijn op nationale maatregelen, die daarom een wezenlijk deel van de geleverde inspanningen vormen".

Ten tweede is deze richtlijn niet de geëigende plaats voor bepalingen betreffende het complementariteitsbeginsel. Dit beginsel geldt ongetwijfeld, maar dan wel voor de verplichting van alle partijen om de emissies te verminderen of te beperken. Maatregelen op verschillende niveaus mogen niet door elkaar lopen, want de richtlijn heeft betrekking op concrete installaties die slechts een deel zijn van het toepassingsgebied van het protocol.

Amendement 9

ARTIKEL 1, PUNT 2

Artikel 11 bis, lid 2 bis (nieuw) (Richtlijn 2003/87/EG)

2 bis. Na de inwerkingtreding van het protocol van Kyoto kunnen lidstaten op verzoek van een exploitant certificaten voor emissievermindering bij unilaterale projectactiviteiten afgeven voor de in artikel 11, lid 2, van deze richtlijn bedoelde periode. Voor de afgifte van deze certificaten voor unilaterale projectactiviteiten gelden dezelfde criteria als voor de afgifte van ERU's.

Motivering

De afgifte van rechten voor bewezen emissievermindering bij unilaterale projecten zorgt voor compatibiliteit met het stelsel voor de handel in broeikasgasemissiecertificaten.

Amendement 10
ARTIKEL 1, PUNT 2
Artikel 11 bis, lid 3 (Richtlijn 2003/87/EG)

3. Alle CER's en ERU's kunnen voor gebruik in de Gemeenschapsregeling worden omgezet, **tenzij ze van de volgende projectactiviteiten afkomstig zijn:**

a) overeenkomstig het protocol van Kyoto en latere op grond daarvan genomen besluiten, **nucleaire installaties;**

b) **landgebruik, verandering in het landgebruik en bosbouw.**

3. Alle CER's en ERU's kunnen voor gebruik in de Gemeenschapsregeling worden omgezet overeenkomstig het protocol van Kyoto en latere op grond daarvan genomen besluiten

Motivering

De toegang tot projectmechanismen moet niet verder worden beperkt dan is aangegeven in het protocol van Kyoto en de akkoorden van Marrakesh, waarmee de EU heeft ingestemd.

Amendement 11
ARTIKEL 1, PUNT 2
Artikel 11 ter, lid 1 (Richtlijn 2003/87/EG)

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de referentieniveaus voor projectactiviteiten, **zoals** omschreven in latere op grond van het protocol van Kyoto genomen besluiten, welke worden ondernomen in landen die een toetredingsverdrag met de Unie hebben ondertekend, volledig voldoen aan het *acquis communautaire*, met inbegrip van de tijdelijke ontheffingen als bepaald in het toetredingsverdrag.

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de referentieniveaus voor projectactiviteiten **en, als het om projectactiviteiten van het protocol gaat, in het bijzonder activiteiten die worden** omschreven in latere op grond van het protocol van Kyoto genomen besluiten, welke worden ondernomen in landen die een toetredingsverdrag met de Unie hebben ondertekend, volledig voldoen aan het *acquis communautaire*, met inbegrip van de tijdelijke ontheffingen als bepaald in het toetredingsverdrag.

Motivering

Dient om een onderscheid te maken tussen projecten van het protocol en binnenlandse

projecten.

Amendement 12
ARTIKEL 1, PUNT 2
Artikel 11 ter, lid 2 (Richtlijn 2003/87/EG)

2. Met uitzondering van het bepaalde in lid 3, dragen lidstaten die als gastland voor projectactiviteiten fungeren, er zorg voor dat geen ERU's worden verleend voor reducties of beperkingen van broeikasgasemissies uit onder deze richtlijn vallende installaties.

2. Met uitzondering van het bepaalde in lid 3, dragen lidstaten die als gastland voor projectactiviteiten **van het protocol** fungeren, er zorg voor dat geen ERU's worden verleend voor reducties of beperkingen van broeikasgasemissies uit onder deze richtlijn vallende installaties.

Motivering

Als ingestemd wordt met de definitie van binnenlands project, dan moeten ook de projecten van het protocol verduidelijkt worden.

Amendement 13
ARTIKEL 1, PUNT 2
Artikel 11 ter, lid 3 (Richtlijn 2003/87/EG)

3. Tot 31 december 2012 kunnen ERU's worden verleend voor emissiereducties die voortvloeien uit projectactiviteiten welke onder het toepassingsgebied van deze richtlijn vallen en die zijn goedgekeurd vóór 31 december 2004 of, indien dat later valt, de datum van de toetreding van de staat tot de Unie. Met betrekking tot dergelijke projectactiviteiten worden geen emissierechten toegewezen voor uit die projectactiviteiten voortvloeiende emissiereducties.

schrappen

Motivering

Door deze paragraaf te schrappen kan vóór 2012 gebruik worden gemaakt van de projectmechanismen zonder beperking van het tijdstip, zodat een echte overgangs- en aanpassingsfase ontstaat voor landen die daaraan behoefte hebben.

Amendement 14
ARTIKEL 1, PUNT 2
Artikel 11 ter, lid 5, inleidende formule (Richtlijn 2003/87/EG)

5. Bij de beoordeling van projectactiviteiten met het oog op goedkeuring **overeenkomstig de artikelen 6 en 12 van het protocol van Kyoto en op grond daarvan genomen besluiten**, vergewissen de lidstaten zich ervan dat de projectactiviteiten resulteren in:

5. Bij de beoordeling van projectactiviteiten met het oog op goedkeuring vergewissen de lidstaten zich ervan dat de projectactiviteiten resulteren in:

Motivering

Dit amendement zorgt voor de uitbreiding van de projectmechanismen van het protocol van Kyoto tot de in artikel 1, lid 1 bis voorgestelde binnenlandse projecten.

Amendement 15

ARTIKEL 1, PUNT 5

Artikel 18, nieuwe alinea (Richtlijn 2003/87/EG)

“De lidstaten zorgen met name voor coördinatie tussen hun aangewezen centrale punt voor de goedkeuring van projecten overeenkomstig artikel 6, lid 1, onder a), van het protocol van Kyoto en hun aangewezen nationale autoriteit voor de tenuitvoerlegging van artikel 12 van het protocol van Kyoto respectievelijk aangewezen overeenkomstig latere op grond van het protocol van Kyoto genomen besluiten.”

“De lidstaten zorgen met name voor coördinatie tussen hun aangewezen centrale punt voor de goedkeuring van **binnenlandse projecten, hun aangewezen centrale punt voor de goedkeuring van internationale** projecten overeenkomstig artikel 6, lid 1, onder a), van het protocol van Kyoto en hun aangewezen nationale autoriteit voor de tenuitvoerlegging van artikel 12 van het protocol van Kyoto, **de twee laatste** respectievelijk aangewezen overeenkomstig latere op grond van het protocol van Kyoto genomen besluiten.”

Motivering

Dit amendement zorgt voor de uitbreiding van de projectmechanismen van het protocol van Kyoto tot de binnenlandse projecten die wij voorstellen.

Amendement 16

ARTIKEL 1, PUNT 6

Artikel 19, lid 3, nieuwe zin (Richtlijn 2003/87/EG)

“Die verordening bevat tevens bepalingen betreffende de omzetting van CER's **en** ERU's voor gebruik in de Gemeenschapsregeling en betreffende de bewaking van het niveau van die omzetting.”

“Die verordening bevat tevens bepalingen betreffende de omzetting van CER's, ERU's **en EK's** voor gebruik in de Gemeenschapsregeling en betreffende de bewaking van het niveau van die omzetting.”

Motivering

Dit amendement zorgt voor de uitbreiding van de projectmechanismen van het protocol van Kyoto tot de binnenlandse projecten die wij voorstellen.

Amendement 17
ARTIKEL 1, PUNT 7
Artikel 21 (Richtlijn 2003/87/EG)

7. Artikel 21 wordt als volgt gewijzigd:

a) In lid 1 wordt de tweede zin als volgt gelezen:

“In dit verslag wordt bijzondere aandacht besteed aan de regelingen voor de toewijzing van emissierechten, de omzetting van ERU's *en* CER's voor gebruik in de Gemeenschapsregeling, het functioneren van de nationale registers, de toepassing van richtsnoeren voor bewaking en rapportage, de verificatie en kwesties die met de naleving van de richtlijn verband houden en aan de eventuele fiscale behandeling van emissierechten.”

b) Lid 3 wordt als volgt gelezen:

“3. De Commissie organiseert een uitwisseling, tussen de bevoegde autoriteiten van de lidstaten, van gegevens betreffende ontwikkelingen in verband met de verlening van emissierechten, de omzetting van ERU's *en* CER's voor gebruik in de Gemeenschapsregeling, het functioneren van de nationale registers, de bewaking, de rapportage, de verificatie en de naleving.”

7. Artikel 21 wordt als volgt gewijzigd:

a) In lid 1 wordt de tweede zin als volgt gelezen:

“In dit verslag wordt bijzondere aandacht besteed aan de regelingen voor de toewijzing van emissierechten, de omzetting van ERU's, CER's *en EK's* voor gebruik in de Gemeenschapsregeling, het functioneren van de nationale registers, de toepassing van richtsnoeren voor bewaking en rapportage, de verificatie en kwesties die met de naleving van de richtlijn verband houden en aan de eventuele fiscale behandeling van emissierechten.”

b) Lid 3 wordt als volgt gelezen:

“3. De Commissie organiseert een uitwisseling, tussen de bevoegde autoriteiten van de lidstaten, van gegevens betreffende ontwikkelingen in verband met de verlening van emissierechten, de omzetting van ERU's, CER's *en EK's* voor gebruik in de Gemeenschapsregeling, het functioneren van de nationale registers, de bewaking, de rapportage, de verificatie en de naleving.”

Motivering

Dit amendement zorgt voor de uitbreiding van de projectmechanismen van het protocol van Kyoto tot de binnenlandse projecten die wij voorstellen.

Amendement 18
ARTIKEL 1, PUNT 8
Artikel 21 bis (richtlijn 2003/87/EG)

Overeenkomstig het UNFCCC, het protocol van Kyoto en verdere voor de

Overeenkomstig het UNFCCC, het protocol van Kyoto en verdere voor de

tenuitvoerlegging ervan genomen besluiten **trachten** de Commissie en de lidstaten capaciteit opbouwende **activiteiten** in ontwikkelingslanden en landen die een overgang naar een markteconomie doormaken, te steunen, teneinde hen mede in staat te stellen ten volle te profiteren van JI en het CDM op een wijze die hun strategie voor duurzame ontwikkeling ten goede komt en het betrekken van organisaties in de ontwikkeling en uitvoering van JI- en CDM-projecten te vergemakkelijken.

tenuitvoerlegging ervan genomen besluiten **verplichten** de Commissie en de lidstaten **zich ertoe** capaciteit opbouwende **projectactiviteiten van het protocol** in ontwikkelingslanden en landen die een overgang naar een markteconomie doormaken, te steunen, teneinde hen mede in staat te stellen ten volle te profiteren van JI en het CDM op een wijze die hun strategie voor duurzame ontwikkeling ten goede komt en het betrekken van organisaties in de ontwikkeling en uitvoering van JI- en CDM-projecten te vergemakkelijken. **De Commissie brengt om de twee jaar verslag uit over het effect van haar inspanningen. De EU-vertegenwoordigingen in de ontwikkelingslanden en landen in een overgang naar een markteconomie die het protocol van Kyoto hebben geratificeerd, moeten worden versterkt met deskundigen op het gebied van de handel in emissierechten. Ook moeten ter plaatse gemengde werkgroepen worden ingesteld, zodat de nodige informatie snel kan worden doorgegeven.**

Motivering

De projectmechanismen zullen de komende jaren en decennia in belang toenemen. Voor veel ontwikkelings- en bijna-industrielanden zal dit een belangrijke bron van inkomsten worden. En de daarmee samenhangende technologieoverdracht zal gevolgen hebben voor de kwaliteit van de groei, kortom de duurzaamheid. Daarom is het belangrijk om het klimaat- en het ontwikkelingsbeleid nu al met elkaar te verbinden.

Als ingestemd wordt met de definitie van binnenlands project, dan moeten ook de projecten van het protocol verduidelijkt worden.

Amendement 19

ARTIKEL 1, PUNT 9, LETTER A)

Artikel 30, lid 2, letter k) (Richtlijn 2003/87/EG)

k) het effect van projectmechanismen op gastlanden, vooral op hun ontwikkelingsdoelstellingen, met inbegrip van eventuele grote JI- en CDM-projecten voor grote waterkrachtcentrales die

k) het effect van projectmechanismen **van het protocol** op gastlanden, vooral op hun ontwikkelingsdoelstellingen, met inbegrip van eventuele grote JI- en CDM-projecten voor grote waterkrachtcentrales die

negatieve sociale en milieueffecten hebben.”

negatieve sociale en milieueffecten hebben.”

Motivering

Als ingestemd wordt met de definitie van binnenlands project, dan moeten ook de projecten van het protocol verduidelijkt worden.

Amendement 20

ARTIKEL 1, PUNT 9, LETTER B)
Artikel 30, lid 3 (Richtlijn 2003/87/EG)

b) lid 3 vervalt

schrappen

Motivering

Zie het amendement van dezelfde indiener over hetzelfde punt.

Amendement 21

ARTIKEL 1, PUNT 10
Bijlage V, punt 13 (Richtlijn 2003/87/EG)

10. In bijlage V wordt het volgende punt toegevoegd:

schrappen

“(13) Verificateurs die zijn erkend in overeenstemming met de procedure en criteria van Verordening (EG) nr. 761/2001 van het Europees Parlement en de Raad inzake de vrijwillige deelneming van organisaties aan een communautair milieubeheer- en milieuauditsysteem (EMAS) en die over de vereiste deskundigheid en ervaring op het gebied van de bestrijding van broeikasgassen beschikken, kunnen verificateurs zijn voor in de Gemeenschap ondernomen projectactiviteiten die in aanmerking komen voor gemeenschappelijke uitvoering (JI).”

Motivering

Deze paragraaf van het voorstel voor een richtlijn is niet erg duidelijk. Het gevaar bestaat dat verificateurs voor in de Gemeenschap ondernomen projectactiviteiten die in aanmerking komen voor gemeenschappelijke uitvoering, die overeenkomstig Verordening (EG) nr. 761/2001 zijn erkend, in de plaats zouden komen van de nationale instanties in de EU.